

Legalitzar l'orgànica a Solius, en terreny minat

L'Agència de Residus de Catalunya ultima la tramitació per reactivar la planta tancada pel TSJC

Generalitat i municipis necessiten salvar-la per estalviar diners, però Salvem Solius estudia impugnar-la

Els tràmits per a la nova llicència ambiental d'activitat de la planta de tractament de deixalles orgàniques de Can Duran (al complex de l'antic abocador de residus de Solius) són "a la recta final", segons corroboren fonts dels municipis de la Mancomunitat de la Conca del Ridaure. El president de l'ens i al seu torn alcalde de Llagostera, Narcís Llinàs, explica que l'Agència de Residus de Catalunya (ARC) podria donar-hi llum verda durant el primer trimestre de l'any vinent, d'acord amb la darrera actualització que els van traslladar al novembre. Manquen només alguns informes favorables pendents, entre els quals els dels dos ajuntaments directament afectats per la infraestructura, repartida a cavall dels termes de Santa Cristina d'Aro i Llagostera.

Llinàs, però, manté un punt de cautela, ja que "fa un any i mig que semblava que la represa seria cosa de mesos. "I encara estem igual", admet. El compostatge d'orgànica a Solius va cessar l'1 d'octubre del 2023, la data en què l'ARC va programar l'acatament de la sentència del TSJC, confirmada pel Suprem, que ordenava aturar-hi totes les activitats cobertes per la llicència ambiental anul·lada del 2014. Mesos abans, l'aleshores director de l'ARC, Isaac Peraire, ja havia donat compliment a una altra sentència judicial paral·lela que manava clausurar l'abocador annex, que funcionava des de la dècada del 1980.

L'anterior govern de la Generalitat no veia marge per recuperar un abocador que havia ultrapassat amb escreix el volum de tones previstes inicialment, a còpia d'ampliacions successives i noves llicències ambientals. A la pràctica, eren meres puntades endavant que durant dues dècades governs de diferents colors van emprar per esquivar debats incòmodes: tant per la instal·lació de nous dipòsits controlats alternatius, com per l'estalvi d'haver d'afrontar inversions en infraestructures més modernes, com ara plantes de triatge o d'incineració, una fórmula, aquesta última, tampoc no exempta de queixes pels impactes ambientals i socials.

Salvar l'orgànicaAls cinc municipis de la mancomunitat –coparticipada, a més de Llagostera i Santa Cristina, per Sant Feliu de Guíxols, Castell i Platja d'Aro i Calonge i Sant Antoni– no els va quedar més remei que acceptar la pèrdua del recurs de l'abocador, a banda de la reclamació que la Generalitat assumís solidàriament bona part dels costos derivats de la clausura i segellat, immediats a tres anys vista, i el manteniment posterior durant trenta anys.

Però tant l'ARC com els cinc consistoris, dins del consorci que administra el complex es van emplaçar a salvar l'activitat de la planta de compostatge d'orgànica, deixant la porta oberta a executar les obres de millora necessàries perquè compleixi la normativa i minimitzi les molèsties als veïns. Alguns d'ells, agrupats dins de la plataforma Salvem Solius, van ser els artífexs dels litigis que van acabar posant fi a l'activitat del complex, i ara, després de dos anys d'espera, la portaveu, Natàlia Tubella, ja avança que mantindran la lluita. "No pararem fins que no tanquin tot el recinte", refferma.

Amb la planta d'orgànica, els cinc municipis de la mancomunitat i el consorci aspiren a recuperar un servei de proximitat que, arran de la suspensió, ha fet disparar factures durant 2024 i tot aquest 2025. Només pel que fa al transport fins a Alguaire (Segrià) i Hostalets de Pierola (Anoia) de les 26.000 tones anuals d'orgànica, sumant-hi

les de les fraccions vegetals de poda i residus voluminosos (7.000 tones més), el sobrecost anual ha estat superior a 1,2 milions. I les taxes municipals de residus se n'han ressentit any rere any.

L'any passat, els alcaldes directament afectats ja van alertar del triple escanyament que suposava el transport del rebuig –unes 35.000 tones anuals– que ja no podien disposar a l'abocador fins a Vacarisses, al Vallès Occidental, sumada als increments anuals del cànon per tona de deixalles no reciclades i amb uns costos de gestió de l'orgànica triplicats. El nou govern de la Generalitat, a la tardor, va moure fitxa a la tardor, amb una partida de 7,3 milions que cobria les despeses avançades per a la clausura de l'abocador i sobrecostos pel trasllat i tractament des del 2023 i fins a finals d'aquest 2025. Urgències econòmiques La injecció pressupostària, però, es va anunciar com a solució inicial per evitar la fallida del consorci, en espera d'aclarir-ne els números futurs un cop recuperada l'activitat del tractament de l'orgànica, que és un dels dèficits a les comarques gironines i amb capacitat al límit en plantes com ara Pedret o la comarcal de la Garrotxa. El nou mapa de tractament de residus a la demarcació preveu el compostatge metropolità del Gironès dins de la reforma i ampliació del complex de Campdorà (operat per Trargisa), tot i que ara mateix el gros de les tones que es gestionaven a Solius –un 80%, segons un informe del consorci per a la contractació del transport– preveia fins a 946 viatges anuals amb un mínim unitari de càrrega de 22 tones i una mica més de 1.000 euros per trajecte de 498 quilòmetres entre l'anada i la tornada.

Només aquest dispositiu ordinari, des de finals de 2023, suposa gairebé un milió d'euros afegit només en hores de personal, combustible i amortització dels vehicles. En el cas del 20% restant fins a Hostalets de Pierola (248 quilòmetres per expedició) surten un 40% menys cars. Però acaben d'encarir preus i, a més, als municipis els toca posar-se a la cua: un incendi, fa dos anys, en un dels ecoparcs de tractament barcelonins va acabar de saturar la capacitat de recepció i tractament del compostatge a l'Anoia, un obstacle afegit que va deixar la planta de Ponent com a única opció durant mesos. Salvem Solius, per l'aturada total Respecte a la intenció de tornar a legalitzar, només, la planta de compostatge, per part del col·lectiu opositor de Salvem Solius, Natàlia Tubella sosté que la sentència declarava il·legal “no només l'abocador, sinó també la planta de compostatge i la resta del complex”. Malgrat el cessament de les activitats brutes la portaveu de l'associació es queixa que s'hagin continuat fent altres serveis “de manera il·legal, o alegal”, en referència al dispositiu de recepció i transferència de residus municipals que es va organitzar a partir de la clausura de l'abocador, i que han denunciat, per exemple, al Seprona de la Guàrdia Civil.

L'activitat de transferència ha permès optimitzar i contenir els sobrecostos, ja que els camions de recollida dels diversos municipis o consells comarcals adscrits al complex hi van descarregar les deixalles de les diverses fraccions per anar omplint combois de major capacitat encarregats de les expedicions quilomètriques. Però a la pràctica, Tubella es queixa que “això, ara mateix, no està cobert per cap permís” i “continua provocant molèsties pel continu trànsit de camions amunt i avall” de la pista d'accés a la infraestructura. Salvem Solius hi afegeix l'agreujant d'afectacions sobre la zona protegida pel PEIN Ardenya-Cadiretes. Sobre els plànols oficials, tant l'antic abocador com la planta queden fora de l'àmbit de protecció ambiental que es va delimitar a l'any 2004, però Tubella hi veu “una trampa més” i un contrasentit que no s'aposti per traslladar tant les activitats de compostatge com transferència “a una zona industrial ben comunicada per carreteres o autovies, i no enmig d'un massís protegit”.

Pel que fa a les administracions, l'ARC i les alcaldies de la mancomunitat són partidàries d'aprofitar unes instal·lacions ja existents, i més tenint en compte que durant les pròximes tres dècades hi hauran de continuar fent les tasques de control i manteniment de l'abocador. La represa d'explotació de la planta suposaria un estalvi que obriria la porta a rebaixar unes taxes municipals que s'han disparat aquest mandat en les poblacions de referència, a més de generar uns recursos per compensar la despesa de clausura del dipòsit. Però l'escenari, dos anys després, encara no s'ha aclarit.

Publicat a:

-Setmanari Girona 05-12-2025, Pàgina 8

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/11-mediambient/2601755-legalitzar-l-organica-a-solius-en-terreny-minat.html>